

nu amintească cit de remarcabili mozartieni au fost cîțiva din elevii de frunte ai marelui și regretatei profesoare Florica Musicescu: Dinu Lipatti, în trecut, Maria Fotino și solistul citat. În continuare, la aplauzele repetate ale publicului, Corneliu Gheorghiu a filigranat cu extrem de lejeră și fluentă iscusință *Tartina de unt* a lui Mozart, piesă copilăresc de simplă, dar foarte greu de redat în acest fel.

Un stilizat, sensibil și precis harpist este Ion Ivan-Roncea, ascultat în concertul de Händel cu orchestră, în al cărui *Andante* s-a făcut apreciat în mod special.

În pagini universal îndrăgite din repertoriul francez, *Poemul de Chausson* și *Tzigane* de Maurice Ravel au făcut mult aplaudat pe violonistul de autoritate, ample mijloace și prestigiu recunoscut, ce este Varujan Cozighian, primul concert-maestru al Filarmonicii „George Enescu”.

Înainte de încheierea cronicii muzicale brașovene pe luna ce a trecut, mai sînt necesare unele sublinieri.

Astfel, aceea a excelenței întregului program de concert prin alcătuire, caracterizare dirijorală și prezentare verbală de către Mircea Cristescu, care a știut în expunere, fără a folosi terminologii de intimidant didacticism muzicologic, să-i pregătească înțelegerea și ascultarea.

Dintre rarele manifestări extrasimfonice, notăm recitalul inezestratului pianist, Ștefan Agoston, care a înscris în program și ciudatele și impresionantele *Cîntece de pustiu* ale lui Constantin Silvestri, izbutind să le scruteze pătrunzător conținutul.

De asemenea recitalul de foarte aleasă ținută a violonistului profesor Iosef Ackerman, cu colaborarea de un aport pianistic și muzical substanțial a Lilianei Iakobescu. Recitalul a îmbinat exclusiv compoziții de înaltă valoare, incluzînd și *Concert Stuck* de George Enescu, într-o reușită interpretare.

Sînt de amintit în favorabilă lumină din programul de plinătate al unei audiții inițiate de muzicologul Mircea Gherman în casa memorială „Gh. Dima”, *Poemul de Chausson*, interpretat de tînăra violonistă Florentina Andreescu și *Olteanca* de Iacob Mureșanu, piesă foarte concertantă, în interpretarea pianistului Gheorghe Dumitriu.

ROMEO ALEXANDBESCU

Cluj

Prin premiera operei *Fata din West* de Puccini, Clujul devine al cincilea oraș din lume care are în repertoriul său această operă, după New-York, Moscova, Paris și Budapesta.

Evenimentul cultural-artistic ce îl constituie prezentarea recentei premiere, asigură Operei Române din Cluj un loc de cinste în concertul operistic național și universal, și reia tradiția serioasă de operă prin care Clujul își făcuse faima.

Împlinindu-se 50 de ani de la moartea lui Giacomo Puccini (29 noiembrie 1924), premiera operei *Fata din West* reprezintă și o comemorare care cinstește amintirea unui mare compozitor universal.

Meritul principal al montării acestei opere revine regizorului Viorel Gomboșiu, un profund cunoscător al lui Puccini și un pasionat propagator al operelor sale. A montat *Boema*, *Tosca* și, în premieră pe țară, *Manon Lescaut*. Realizarea scenică, din momentul ridicării cortinei, dă impresia de monumental. În plină atmosferă de mină, masa de oameni care freamătă pe scenă pare un mare personaj colectiv, căruia regizorul îi dă o viață palpantă, și în cuprinsul căruia se pot distinge tot atîtea individualități, al căror caracter e minuțios lucrat. Actul al doilea, în munții Sierra Nevada,

are inovații ingenioase, dramatismul fiind susținut și prin cadrul natural sălbatic, ninsoarea și vijelia ce îi însoțesc desfășurarea. Actul al treilea, prin sălbăcia munților, realizați magistral, ca de altfel întreg decorul, de către pictorul scenograf Silviu Bogdan, creează o impresie de asprime ceea ce e tocmai ambianța cerută pentru desfășurarea tensiunii dramatice.

O atare dramă muzicală, avea nevoie de realizatori-artiști al căror orizont și posibilități să fie pe măsura dimensiunilor spectacolului și a calității muzicii: regizorul Viorel Gomboșiu, pictorul scenograf Silviu Bogdan și dirijorul Alexandru Taban. Experiența artistică și viziunea acestor artiști a colaborat fructuos și armonios. Concepția despre operă, de o veritabilă ținută artistică, a creatorului spectacolului, regizorul, și-a găsit un corespondent în realizarea plastică a pictorului scenograf, și în același timp și în vederile de experimentat muzician ale dirijorului, care știe să dirijeze, nu o muzică, ci un „spectacol”, cu un suflu de viață complexă. Alexandru Taban a reunit elementele vocale — soliștii și ansamblul coral — și orchestra, cu înțelegere și sensibilitate. Muzica lui Puccini, dramatică și expresivă, dură și fină, și-a găsit un demn interpret prin bagheta dirijorului.

Numeroșii artiști ai Operei, încălzii de aceiași avînt creator, au înregistrat binemeritate succese, pentru remarcabilele lor realizări. În rolul lui Johnson (Ramerrez), a debutat tenorul Paramon Maței. Șeriful Rance și-a găsit de asemenea un bun interpret, vocal și scenic, în baritonul Vasile Bărbieru. Și ceilalți interpreți ar merita fiecare cîte o mențiune specială, cum sînt: Alexandru Racolța, Titus Pauliuc, Mircea Moisa, Sonia Postelnicu, Ion Trifa, Ion Iercoșan, George Busuioc, și alții. Maestrul de cor Emil Maxim are marele merit de a fi pregătit într-un timp scurt dificila partitură corală. Ingenioase au fost proiectele tehnice ale lui Ștefan Mărușteriu. Tuturor colaboratorilor artistici și tehnici, elogii.

ENE A BORZA

Bacău

Viața muzicală băcăoană este, în această a doua parte a stagiunii, bogată în manifestări pe care ni le-am dorit adesea în trecut, impresionînd prin seriozitatea și nivelul meritoriu al interpretării, prin prezența unor dirijori și soliști consacrați, alături de un mare număr de interpreți și dirijori români, în speță tineri.

În acest context se înscrie și concertul de debut al tînărului dirijor Aurelian Francis Boniș, prospăt absolvent al cursului de specializare dirijorală a Conservatorului de muzică din Geneva — cînsa profesorului Samuel Baud — Bovy, dirijat și André Marescotti, orchestrație.

Programul a început cu *Preludiul simfonic* de Enrico Mezzetti, lucrare străbătută de lirism și elan tineresc. Tînărul șef de orchestră s-a arătat a fi un bun conducător, care știe să însuflețească orchestra, creînd momente muzicale autentice.

Violonista Cornelia Bronzetti a susținut partea solistică a două lucrări din repertoriul violonistic bine cunoscut: *La Follia* de Corelli și *Romanța în Fa major* de Beethoven. Solista are o apreciaabilă experiență, rezolvînd piesele abordate cu calm și o îngrijită reliefare a liniei expresive, ceea ce confirmă că muziciana posedă o tehnică și o înțelegere a muzicii din ce în ce mai evoluată.

În partea a doua a programului, dirijorul A. Boniș a prezentat *Simfonia a IV-a* de Beethoven, gest lăudabil, născut din entuziasmul tinereții, din pasiunea și dăruirea pentru muzică. În introducerea lentă a simfoniei a reușit să redea acel sentiment tainic, neliniștitor, iar *Allegro-ul* a fost înfățișat cu o vioașie juvenilă, chiar dacă pe alocuri

s-a simțit un efort vizibil de a ține măsura. Parlea a II-a a fost mai reușită, sub aspectul expresivității, dirijorul reușind să exprime, pe acel motiv ritmic ostinato, expresivitatea romantică a dialogului dintre cele două idei principale. În *Scherzo* a stăpinit bine aparatul orchestral, redând tensiunea specifică a acestei părți, cu unele mici întârzieri la indicarea intrărilor diferitelor grupe instrumentale.

Muzicalitatea tânărului dirijor este însă evidentă după părerea noastră, el fiind un element de preț pe care desigur îl vom urmări într-o carieră ce se deschide plină de speranțe.

GH. CORNEANU

Pitești

Festivalul coral interjudețean

„D. G. Kiriac“

Din viața muzicală piteșteană, consemnăm un important eveniment ce-a reunit timp de trei zile (26 — 28 aprilie) numeroase formații corale de amatori — atât din diferite colțuri ale țării cât și străinătate (*Marele cor bărbătesc* din Zwolle-Olanda) — în cadrul tradiționalului festival local „D. G. Kiriac“, aflat de această dată, la a III-a ediție.

Această prestigioasă manifestare, destinată mișcării corale de amatori din patria noastră, reprezintă întotdeauna unul din cele mai importante evenimente din viața muzicală a acestui tânăr oraș, organizarea sa aici, pe frumoasele meleaguri argeșene, fiind generată de tradiția și amploarea pe care o cunoaște mișcarea corală de amatori a acestui județ.

Alături celorlalte festivaluri de acest gen (Vidu, Porumbescu, Dima, etc.) festivalul coral piteștean „D. G. Kiriac“ s-a impus cu fiecare ediție din ce în ce mai mult în viața muzicală a țării constituind o adevărată tribună de afirmare — pe plan național — a celor mai valoroase formații corale ale țării.

Din desfășurarea acestei ediții, am remarcat nivelul artistic ridicat al celor 19 formații corale participante (reprezentând 14 județe ale țării), cât și abordarea de către majoritatea formațiilor a unui repertoriu dificil din punct de vedere tehnic, interpretat cu multă măiestrie.

Am ascultat pe rând formații ale unor Cămine culturale, Case de cultură, sindicate, de fiecare dată impresionându-ne pasiunea și eforturile depuse de atîția coriști și dirijori pentru a prezenta — atât publicului cât și juriului — interpretări cât mai bune.

La sfîrșitul ediției, juriul a răsplătit frumoasele evoluții ale formațiilor participante prin 10 trofee „D. G. Kiriac“, acordate în următoarea ordine: 1) *Corul bărbătesc „D. G. Kiriac“ al Palatului culturii* — Pitești. 2) *Marele cor bărbătesc* din Zwolle-Olanda. 3) *Corul mixt al Sindicatului învîțămint* — Craiova. 4) *Corul bărbătesc „Armonia“ al Sindicatelor* — Brăila. 5) *Corul de femei al căminului cultural Cobadin* — Constanța. 6) *Corul mixt al Sindicatului C.F.R. Brașov*. 7) *Corul mixt al Casei de cultură Cimpulung-Muscel* — Argeș. 8) *Corul mixt „Doina“ al Casei de cultură* — Drobeta — Turnu Severin. 9) *Corul mixt al Căminului cultural Gătaia* — Timiș. 10) *Corul mixt al Căminului cultural Poiana Mare* — Dolj.

Din rîndul formațiilor prezente în concurs o impresie de neuitat a lăsat *Marele cor bărbătesc* din Zwolle — Olanda, dirijat de Jos Vranken jr. care

a participat în cadrul festivalului ca invitat de onoare. Aflat în țara noastră la invitația renumitului *Cor din Leordeni* — Argeș, *Marele cor bărbătesc* din Zwolle — Olanda este deocamdată singura formație de peste hotare care participă în cadrul acestui festival. În interpretarea sa am ascultat piese atât din repertoriul olandez și universal, cât și cel românesc, lucrări ca *Tricolorul* de C. Porumbescu sau *Hai, murgule, hai* de D. G. Kiriac (interpretate în limba română) fiind îndelung aplaudate de public. Cele câteva piese interpretate de corul olandez au scos în evidență toate calitățile unui ansamblu de prestigiu, dîndu-ne pentru câteva momente senzația unei adevărate orgi.

Din rîndul formațiilor noastre corale ne vom re-zuma să cităm — din lipsă de spațiu — doar evoluția *Corului bărbătesc al Palatului culturii* din Pitești, dirijat de Emanoil Popescu, un ansamblu matur, omogen, dotat cu excepționale calități artistice. Am ascultat lucrări de C. Porumbescu, A. Bena, N. Lungu, D. G. Kiriac, Gh. Dumitrescu, I. Vidu, Gh. Danga, interpretarea dată acestor piese atingînd profesionalismul.

Am asistat la un important eveniment din viața muzicală a Piteștiului, la o manifestare de amplă rezonanță prin care sute de artiști amatori din diferite colțuri ale țării, animați de atmosfera sărbătorească prilejuită în acest an de cea de a XXX-a aniversare a Eliberării și cel de al XI-lea Congres al Partidului, au cîntat din toată ființa lor Patria, au cîntat Partidul.

ALEXANDRU POPA

RECENZII

Constantin Brăiloiu

OPERE III

Constantin Brăiloiu reprezintă, incontestabil, una dintre cele mai strălucite figuri ale etnomuzicologiei mondiale. Profesor, mai întii, de istoria muzicii și de folclor la Conservator precum și profesor și rector al Academiei de muzică religioasă din București, Brăiloiu a fondat ulterior, în 1944, conducîndu-le pînă la sfîrșitul vieții sale (1958) Arhivele internaționale de muzică populară din Geneva, fiind totodată conferențiar (1956 — 1958) al Centrului național de cercetare științifică de etnomuzicologie al „Muzeului Omului“ și al Institutului de muzicologie al Universității din Paris.

Activitatea sa prodigioasă s-a desfășurat în cele mai de seamă centre culturale ale Europei, savantul aducînd o contribuție dintre cele mai prețioase îndeosebi la cunoașterea tezaurului folcloric românesc. Lui Brăiloiu îi datorăm studii de o bogată substanță asupra muzicii populare și o metodă valoroasă în ceea ce privește tehnica înregistrării acesteia. Lucrări privind, între altele, Icoanele țărănești românești, pictate pe sticlă, apoi culegeri de folclor (zeci de cîntece bătrînești din Oltenia, Muntenia, Moldova, *Ale mortului* din Gorj, *Bocete* din Oaș, Colinde populare, nenumărate armonizări printre care cele ale melodiilor populare culese de Anton Pann etc. etc.) constituie doar o mică parte din prodigioasa activitate a lui Constantin Brăiloiu. La acestea au să se adauge nenumăratele sale studii de muzicologie, publicate în țară și îndeosebi în Franța și Elveția unde și-a desfășurat activitatea în ultimele două decenii ale existenței sale (A murit la Geneva în 1958).